

هفته‌نامه تحولات انرژی (۱)

معاونت پژوهش‌های زیربنایی و امور تولیدی
دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن

کد موضوعی: ۳۱۰
شماره مسلسل: ۱۴۹۲۰
تیرماه ۱۳۹۵

به نام خدا

فهرست مطالب

- ۱ خلاصه مدیریتی این شماره
- ۲ وضعیت بازار جهانی نفت طی هفته گذشته
- ۵ رویدادهای مهم انرژی در کشور
- ۹ اخبار انرژی در خاورمیانه و سایر کشورهای جهان

هفته‌نامه تحولات انرژی (۱)

خلاصه مدیریتی این شماره

- در پی خروج تدریجی بازار نفت از شوک اولیه جدایی انگلستان از اتحادیه اروپا، قیمت نفت شاهد رشدی چشمگیر نسبت به هفته ماقبل از آن شد.
- متوسط قیمت نفت اوپک طی هفته پایانی ماه ژوئن نسبت به هفته ماقبل از آن، ۱/۵ درصد کاهش یافته و به ۴۵ دلار و ۲۶ سنت به ازای هر بشکه رسید.
- حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در خصوص قراردادهای جدید نفتی IPC فرمودند: «تا زمانی که در چارچوب منافع کشور، اصلاحات لازم در این قراردادها انجام نشود، قطعاً این قراردادها منعقد نخواهد شد».
- علیرضا کاملی، مدیرعامل شرکت ملی صادرات گاز طبیعی از اتمام مراحل اجرایی احداث خط لوله گاز ایران به بغداد خبر داده و اظهار داشته است با تأیید وضعیت امنیت ازسوی عراق، انتقال گاز از این طریق آغاز خواهد شد.
- شرکت دولتی «پرتامینای اندونزی» ماه آینده یادداشت تفاهمی را با شرکت ملی نفت ایران برای توسعه بلوک‌های نفت و گاز در ایران امضا خواهند کرد.
- براساس گزارش سالیانه اوپک، تولید گاز قطر در سال گذشته میلادی، با وجود کاهش ذخایر، از ۲/۵ درصد رشد برخوردار بوده است به طوری که میزان آن از ۱۷۴ میلیارد و ۵۶ میلیون و ۷۰۰ هزار مترمکعب در سال ۲۰۱۴ به ۱۷۸ میلیارد و ۴۷۲ میلیون مترمکعب در سال ۲۰۱۵ رسیده است.

وضعیت بازار جهانی نفت طی هفته گذشته

خروج تدریجی بازار نفت از شوک انگلیسی^۱

در پی خروج تدریجی بازار نفت از شوک اولیه جدایی انگلستان از اتحادیه اروپا، قیمت نفت در پایان هفته گذشته (۷ تیرماه) شاهد رشدی چشمگیر نسبت به هفته پیش از آن بود. رشد چهار درصدی قیمت شاخص نفت خام برنت نسبت به هفته گذشته، بیشترین رشد هفتگی آن در هفت هفته اخیر به‌شمار می‌آید. قیمت شاخص وست تگزاس اینترمدیت (WTI) نیز در این هفته از سه درصد رشد برخوردار شد. در نخستین روز معاملاتی هفته گذشته (دوشنبه ۷ تیرماه) قیمت نفت حدود سه درصد کاهش یافت و برنت به پایین‌ترین حد خود در هفت هفته اخیر رسید، زیرا رشد ارزش دلار و تصمیم مردم انگلستان برای جدایی از اتحادیه اروپا، نگرانی‌هایی درباره اختلال در روند افزایشی قیمت نفت در سال جاری میلادی ایجاد کرد.

قیمت هر بشکه نفت خام برنت با یک دلار و ۲۵ سنت کاهش به ۴۷ دلار و ۱۶ سنت رسید که پایین‌ترین قیمت آن در هفت هفته اخیر به‌شمار می‌آید. شاخص نفت خام آمریکا نیز در این روز با یک دلار و ۳۱ سنت افت روبرو و در سطح ۴۶ دلار و ۳۳ سنت برای هر بشکه تثبیت شد. این شاخص نیز با رسیدن به قیمت ۴۵ دلار و ۸۳ سنت در معاملات میان روز، پایین‌ترین حد یک ماه اخیر را تجربه کرد.

از سوی دیگر، کارشناسان بانک گلدمن ساش^۲ و دیگر مؤسسات پژوهشی بازار تلاش کردند نگرانی‌ها درباره پیامدهای خروج انگلستان از اتحادیه اروپا را کاهش دهند.

۱. خبرگزاری شانا، یکشنبه ۱۳ تیرماه ۱۳۹۵.

بانک گلدمن ساش اعلام کرد حتی اگر در پی خروج انگلستان از اتحادیه اروپا اقتصاد این کشور با دو درصد رکود روبرو شود، تقاضای سوخت این کشور تنها یک درصد کاهش خواهد یافت که رقمی ناچیز به شمار می‌آید.

رشد چهار درصدی قیمت‌های نفت در روز چهارشنبه (۹ تیرماه)، باعث شد که شاخص برنت به بالای ۵۰ دلار برای هر بشکه بازگردد، زیرا افت سطح ذخیره‌سازی نفت در آمریکا فراتر از پیش‌بینی‌ها بود. کاهش نگرانی‌ها درباره پیامدهای جدایی انگلستان از اتحادیه اروپا، احتمال اعتصاب در صنعت نفت نروژ و اختلال در بخش انرژی ونزوئلا، از مهمترین عوامل مؤثر در رشد قیمت نفت در این روز بودند.

بازار نفت همچنين با وضعیت کونتانگو^۱ روبرو بود که در آن، قیمت محموله‌ها برای تحویل در آینده نزدیک کمتر از قیمت محموله‌ها برای تحویل در آینده دورتر است. این مسئله، معامله‌گران را تشویق می‌کند که نفت خام را برای ذخیره‌سازی خریداری کنند تا آن را در آینده به فروش برسانند. روز جمعه (۱۱ تیرماه) بازار دوباره شاهد رشد قیمت نفت بود، زیرا ضعف دلار، به رشد قیمت بیشتر کالاهای معاملاتی کمک کرد. برخی معامله‌گران، نسبت به رشد قیمت نفت در بلندمدت، بدبین هستند. برای نمونه، بانک انگلیسی بارکلیز^۲ برآورد خود را از قیمت نفت برنت در سال جاری میلادی سه دلار کاهش داد و به ۴۴ دلار برای هر بشکه رساند.

این بانک اعلام کرد: بازارها تنها بخشی کوچک از پیامدهای منفی جدایی انگلستان از اتحادیه اروپا را تجربه کرده‌اند و بخشی عمده از این پیامدها، هنوز آشکار نشده است. در هر حال، قیمت نهایی برنت و دبلوی تی آی در پایان ماه ژوئن سال جاری میلادی

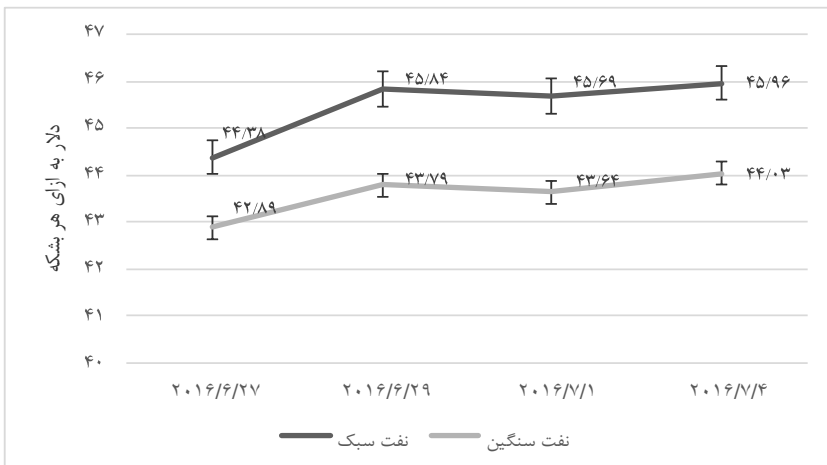
1. Contango

2. Barclays

نسبت به ماه پیش از آن تفاوت چندانی نداشت. در پایان سه ماه دوم سال ۲۰۱۶ میلادی، قیمت نفت از ۲۵ درصد رشد برخوردار شد که بالاترین رقم رشد سه ماهه در هفت سال اخیر به‌شمار می‌آید.

طی هفته پایانی ماه ژوئن متوسط قیمت نفت اوپک در بازار جهانی معادل ۴۵ دلار و ۲۶ سنت به ازای هر بشکه اعلام شد که نسبت به هفته قبل از آن ۱/۵ درصد کاهش یافت. در نمودار زیر میانگین موزون غیرقطعی انواع نفت خام صادراتی ایران، فوب خارک به مناطق مختلف جهان طی هفته پایانی ماه ژوئن ارائه شده است.

نمودار میانگین قیمت‌های نفت سبک و سنگین ایران طی هفته گذشته

مأخذ: امور بین‌الملل شرکت ملی نفت ایران.

رویدادهای مهم انرژی در کشور

نظر صریح مقام معظم رهبری در خصوص قراردادهای جدید نفتی^۱ (IPC)

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در دیدار با دانشجویان به موضوع قراردادهای جدید نفتی اشاره کردند و افزودند: تا زمانی که در چارچوب منافع کشور، اصلاحات لازم در این قراردادها انجام نشود، قطعاً این قراردادها منعقد نخواهد شد. رهبر انقلاب اسلامی با اشاره به برخی دیگر از انتقادات دانشجویان در خصوص تصمیم‌گیری‌های جاری دستگاه‌ها در کشور گفتند: براساس قانون و منطق، رهبری نمی‌تواند در تصمیم‌گیری‌های جزئی و اجرایی دستگاه‌ها وارد شود و اگر مسئولین اجرایی دچار اشتباه شوند، باید مجلس از ابزارهای نظارتی همچون استیضاح استفاده کند و یا اینکه رئیس‌جمهور مانع از اجرای آن تصمیم اشتباه شود. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای خاطرنشان کردند: البته رهبری در مواردی که احساس کند برخی اقدامات حتی اقدامات جزئی، موجب انحراف نظام از مسیر اصلی می‌شود، باید ورود پیدا کند و مانع از آن کار شود. رهبر انقلاب اسلامی با اشاره به مشکلات ناشی از مبارزه و ایستادگی، در روند حرکت کشور افزودند: در این زمینه برخی مسائل از جمله تقویت اقتصاد و افزایش توان دفاعی جزء موضوعات کلان کشور است که تحقق آنها و برطرف کردن مشکلاتشان، وظیفه مسئولان است.

توسعه میادین کشور با سه مدل قراردادی^۲

علی کاردر، مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران در آیین تودیع و معارفه مدیرعامل

۱. Iran Petroleum Contracts

۲. خبرگزاری شانا، دوشنبه ۱۴ تیرماه.

پتروپارس از ارائه تعدادی از میدان‌های کشور به روش بیع متقابل، قراردادهای جدید نفتی و مهندسی، تأمین، ساخت و تأمین منابع مالی^۱ (EPCF) در آینده نزدیک خبر داد و گفت: میدان‌های مشترک در قالب مدل جدید قراردادهای نفتی ارائه خواهد شد. وی با بیان اینکه سه مدل قراردادی برای حوزه‌های توسعه‌ای و میدان‌های جدید در نظر گرفته شده است اعلام داشتند توسعه برخی میدان‌ها به شرکت‌های ایرانی سپرده می‌شود و پروژه‌هایی که قرار است منابع مالی آن از طریق شرکت ملی نفت ایران تأمین شود حجم آن زیاد نیست و به‌طور عموم در بخش تولید و نگهداشت نفت متمرکز است. وی ضمن قدردانی از شرکت پتروپارس برای اجرای مگا پروژه فاز ۱۲ پارس جنوبی بر ضرورت توجه به زمان و هزینه در پروژه‌های نفت و گاز کشور تأکید کرد و با یادآوری اینکه زمانی گمان می‌کردم استفاده از واژه Fail (موفق نشدن) در عرصه بین‌المللی به معنای پایان نیافتن پروژه است، تصریح کرد: استفاده از این واژه در ادبیات بین‌المللی به معنای پایان نیافتن پروژه در زمان مقرر و هزینه معین است. اگر در پروژه‌های بین‌المللی عامل زمان و هزینه رعایت نشود آن پروژه در فهرست پروژه‌های Fail قرار می‌گیرند. این مقام مسئول افزود: مدیریت زمان در پروژه یکی از فناوری‌هاست که ایران به یقین نیازمند آن است و باید شیوه عملکرد آن را به‌دست آورد. شرکت‌های بین‌المللی در این زمینه حرفه‌ای وارد عمل می‌شوند و مراقبت‌های ویژه‌ای از زمان و هزینه می‌کنند و به تازگی مدیران شرکت انی (ENI) ایتالیا که اکنون در عراق فعالیت دارند، اعلام کرده‌اند، هزینه تمام شده حفاری یک چاه چهار میلیون و ۵۰۰ هزار دلار است، در حالی که این رقم در غرب کارون ۱۲ میلیون و ۵۰۰ هزار دلار است. وی مدت زمان اجرای

۱. Engineering, Procurement, Construction, Financiny (EPCF).

حفاری یک چاه ازسوی «انی» را ۳۵ و در ایران را ۱۲۰ روز اعلام و اضافه کرد: مدیریت زمان و هزینه همان فناوری به حساب می‌آید، واقعیت سرعت اجرای پروژه‌ها اهمیت بسزایی دارد، اما کافی نیست و نباید راضی بود و باید سعی کرد به نقطه مطلوب در سطح بین‌المللی دست یابیم.

ایران اسلامی در سال‌هایی که با تحریم ظالمانه روبرو بود، همسایگان کشورمان با استفاده از منابع مالی شرکت‌های چندملیتی، میدان‌های نفت و گاز مشترک با ایران و همچنین میدان‌های مستقل خود را به بهره‌برداری رسانده و سود سرشاری را کسب کردند. در عین حال کشورمان به دلیل کمبود منابع مالی و سوءمدیریت در دوران گذشته، نتوانست این میدان‌ها را توسعه دهد و در نتیجه همسایگان بیشترین بهره را از غفلت مسئولان پیشین بردند.^۱

امضای قرارداد توسعه بلوک‌های نفت و گاز میان ایران و اندونزی^۲

شرکت دولتی «پرتامینای اندونزی» ماه آینده یادداشت تفاهمی را با شرکت ملی نفت ایران برای توسعه بلوک‌های نفت و گاز در ایران امضا خواهند کرد. به گفته یک مقام ارشد اندونزیایی، براساس توافق اولیه، پرتامینا اجازه خواهد داشت به اطلاعات موجود درباره ۴ بلوک نفتی ایران دسترسی پیدا کند. سیامسو آلام، مدیر بخش بالادستی شرکت پرتامینا گفت: «۲ بلوک از این ۴ بلوک براساس مطالعه اولیه ارزیابی خواهند شد. از این ۴ بلوک، دو بلوک اولویت ما خواهد بود». آلام گفت: پرتامینا انتظار دارد در صورت دسترسی به این بلوک‌ها، تولید هر بلوک را به میزان ۳۰ هزار بشکه در روز

۱. خبرگزاری ایرنا، دوشنبه ۱۴ تیرماه ۸۰ (۱۳۶۷۸۰۸۲۱۳۴۷۸۰) (۵۴۲۳۳۵۲).

۲. روزنامه ابرار اقتصادی، یکشنبه ۱۳ تیرماه.

افزایش دهد. ایران و اندونزی اخیراً تلاش‌ها برای همکاری‌های دوجانبه را افزایش داده‌اند. دو شرکت پرتامینا و شرکت ملی نفت ایران اخیراً مجموعه‌ای از توافقنامه‌ها را برای عرضه ال‌پی‌جی از ایران به اندونزی امضا کرده‌اند. پرتامینا همچنین در حال برنامه‌ریزی برای واردات یک محموله یک میلیون بشکه‌ای نفت خام سبک از ایران در سه ماهه سوم امسال است تا کیفیت نفت ایران را در پالایشگاه سیلکاپ در جاوه مرکزی مورد آزمایش قرار دهد. پرتامینا امسال ۵/۳۱ میلیارد دلار در بخش‌های مختلف سرمایه‌گذاری کرده که ۷۲ درصد از آن در بخش بالادستی بوده است. این شرکت قصد دارد امسال ۲ میلیارد دلار در زمینه ادغام‌ها و خریدهای بالادستی هزینه کند.

گازرسانی به بغداد در انتظار تأیید امنیت^۱

علیرضا کاملی، مدیرعامل شرکت ملی صادرات گاز طبیعی از اتمام مراحل اجرایی احداث خط لوله گاز ایران به بغداد خبر داده و اظهار داشته است با تأیید وضعیت امنیت ازسوی عراق، انتقال گاز از این طریق آغاز خواهد شد. کار اجرای ساخت لوله ایران به بغداد ازسوی دو طرف به اتمام رسیده است و برای آغاز عملیات گازرسانی منتظر اعلام آمادگی عراق برای دریافت گاز هستیم تا آخرین اقدامات مورد نیاز صورت گیرد. با توجه به مسائل داخلی عراق، این کشور باید ابتدا امنیت گازرسانی را تأیید کند.

مدیرعامل شرکت ملی صادرات گاز همچنین درباره انتقال گاز به بصره عنوان کرده است که فاز اول قرارداد گازرسانی به بصره سال دیگر اجرایی می‌شود. اجرای فاز اول این قرارداد نیز منوط به ساخت خط لوله ازسوی دو کشور است که ظرف یک سال آینده

۱. خبرگزاری ایسنا، کد خبر ۹۵۰۴۰۱۰۴۷۴۸، چهارشنبه ۹ تیرماه ۱۳۹۵.

عملی خواهد شد. وی درباره آخرین وضعیت صادرات گاز به عمان با اشاره به اینکه همچنان کارهای مربوط به مطالعات مهندسی پایه در دو بخش خشکی و دریایی در حال انجام است، خاطر نشان کرد: ظرف دو تا سه ماه آینده مطالعه احداث این خط لوله نیز به پایان خواهد رسید و برای احداث خط نسبت به انتخاب یک پیمانکار به طور مشترک با طرف عمانی اقدام خواهد شد. تا زمانی که نتیجه مطالعات مهندسی پایه مشخص نشده و اسناد مربوط به مناقصه تهیه نشوند نمی تواند پیمانکار این پروژه را تعیین کرد.

وی همچنین درباره قرارداد فروش گاز به هند نیز با اشاره به اینکه یک شرکت هندی متقاضی ساخت خط لوله با تأمین هزینه ارسوی خود برای ساخت این خط لوله شده است، گفت: ساخت خط لوله‌ای از طریق دریای عمان به گجرات هند در حال مطالعه است. تا زمانی که از عملی بودن اجرای این خط لوله که در برخی نقاط عمق آن به ۳۵۰۰ متر نیز می‌رسد و هزینه‌های انتقال گاز در این پروژه تعیین نشده باشند نمی‌توان در مورد این مسیر تصمیم‌گیری کرد.

اخبار انرژی در خاورمیانه و سایر کشورهای جهان

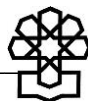
اوپک؛ پایان امپراتوری یا امید به قدرت دوباره؟^۱

هرچند برخی اعتقاد دارند اوپک به پایان راه رسیده و امپراتوری اوپک رو به افول گذاشته است، اما همچنان برخی، وجود اوپک را بهتر از نبود آن و حضور در اوپک را یک امتیاز می‌دانند.

در نظرسنجی پایگاه خبری نکونیوز در مورد آینده اوپک، حدود ۶۰ درصد

۱. خبرگزاری نکونیوز، کد مطلب ۶۸۶۴۵، چهارشنبه ۲ تیرماه ۱۳۹۵.

مخاطبان سایت، بر این نظر تأکید کردند که اوپک به پایان راه رسیده است اما ۴۰ درصد نظر مخالفی داشتند. این تفاوت نظریات در مورد آینده اوپک در بین کارشناسان بین‌المللی حوزه انرژی نیز محسوس است به طوری که برخی همچنان به آینده اوپک اعتقاد دارند و برخی دیگر وجود این سازمان یا حضور در آن را امتیازی نمی‌دانند. واقعیت این است که در سال‌های نه چندان دور به‌ویژه دوران قدرت اوپک در دهه ۱۹۷۰ میلادی، پیش از برگزاری اجلاس اوپک، تمام چشم‌ها به این سازمان دوخته می‌شد و همواره پس از نشست اوپک تکانی عظیم، نه فقط در بازار نفت، بلکه در اقتصاد جهانی رخ می‌داد اما به مرور زمان به دلایل متعدد، تأثیرگذاری اوپک کاهش یافت. کاهش قیمت نفت در دهه ۱۹۸۰ میلادی و تداوم آن در دهه ۱۹۹۰، اختلاف و درگیری بین تولیدکنندگان بزرگ نفت به‌ویژه ایران و عراق و سپس ایران و عربستان، در ادامه در قرن بیست و یکم، افزایش استفاده از منابع انرژی جایگزین همچون گاز طبیعی و افزایش قدرت تولیدکنندگان خارج از اوپک به‌ویژه آمریکا و روسیه که به مرور زمان توانستند از نظر میزان تولید، عربستان را هم پشت سر بگذارند، همگی از جمله عواملی بود که قدرت اوپک را کاهش داد. طی سال‌های اخیر، ضعف و اختلاف در اوپک در سایه افزایش بی‌سابقه قیمت نفت قرار گرفته بود و در حقیقت، افزایش روزافزون قیمت نفت، اختلافات اوپک و کاهش قدرت تأثیرگذاری آن را به حاشیه برد، اما طی دو سال اخیر با کاهش قیمت نفت، دوباره شاهد بروز اختلاف‌ها و کاهش تأثیرگذاری اوپک هستیم. اگرچه در دو جلسه اخیر اوپک کشورهای اندونزی و گابن به اوپک پیوستند اما رفت و آمدهای اندونزی به اوپک هیچ‌گاه تأثیری در کاهش یا افزایش قدرت اوپک نداشته و میزان تولید گابن نیز به حدی اندک است که نمی‌تواند وزنی به اوپک ببخشد. اما

از سویی دیگر برخی کارشناسان حتی در ایران، خروج از اوپک را تشویق می‌کنند. صرف‌نظر از اینکه خروج ایران از اوپک در شرایط کنونی به صلاح کشور ماست یا خیر - که نیاز به بررسی جامع‌تری دارد - کسی در این نکته تردیدی ندارد که قدرت اوپک کاهش یافته است. هرچند که نظرسنجی‌های مختلف نشان می‌دهد که هنوز می‌توان به افزایش قدرت اوپک در بازار از طریق کاهش اختلاف نظرها بین اعضا یا جذب تولیدکنندگان بزرگ به اوپک امید داشت.

تداوم افزایش قیمت سوخت در امارات^۱

وزارت انرژی امارات در گزارشی قیمت سوخت در امارات متحده عربی طی ماه آینده را اعلام کرد که قیمت بنزین بیش از ۲ فلس^۲ و قیمت گازوئیل نیز بیش از ۴/۵ درصد افزایش یافت. طی ماه آینده میلادی قیمت هر گالن بنزین سوپر با اکتان ۹۸ با قیمت ۱/۸۸ درهم با افزایش ۲ فلس و هر گالن بنزین خصوصی با اکتان ۹۵ با قیمت ۱/۷۷ درهم با افزایش ۲ فلس همچنین هر لیتر گازوئیل به ارزش ۱/۸۵ درهم با افزایش ۴/۵ درصد (۸ فلس) طی ماه آینده به فروش خواهد رسید. دولت امارات متحده عربی از اوایل سال جاری میلادی، هر ماه قیمت فروش انواع سوخت را براساس هزینه‌ها و فروش نفت و گاز خود تعیین می‌کند که طی سه ماه گذشته میلادی امارات شاهد تداوم افزایش قیمت سوخت است.

۱. خبرگزاری ایسنا، کد خبر ۹۵۰۴۰۱۰۵۸۰۰، جمعه ۹ تیرماه ۱۳۹۵.

۲. واحد پول کشور امارات درهم (Dirham, Dhs.) است و هر درهم به ۱۰۰ فلس تقسیم می‌شود.

تلاش روسیه برای حفظ سهم خود از بازار گاز

روسیه نیز به‌عنوان دارنده بزرگ‌ترین ذخایرگازی در هراس از دست دادن بازار گاز قاره سبز است، زیرا از یکسو کشورهای اروپایی همواره سعی دارند از وابستگی گازی به روسیه رهایی یابند و به فکر ایجاد خط لوله‌های جایگزینی هستند که گاز کشورهای چون ترکمنستان را به جای گاز روسیه، به این قاره هدایت کند و ازسوی دیگر، گاز آمریکا در سال آینده میلادی به اروپا خواهد رسید و رقیب سرسخت این کشور در قاره سبز خواهد شد.

اگرچه پروژه «ترک استریم» در سال گذشته میلادی متوقف شد، مسکو همچنان به دنبال یافتن خط لوله احتمالی به یونان و ایجاد «پروژه نورد استریم-۲» است تا از مسیر دریای بالتیک گاز خود را به اروپا برساند.

گزارش‌ها حاکی است که گازپروم قصد دارد برای داشتن سهم بیشتری از بازار اتحادیه اروپا با آمریکا مبارزه کند و حتی دست یاری به سوی ایالت‌های شوروی سابق دراز کند.

لهستان به‌منظور اجرای بخشی از برنامه کلی قطع وابستگی گازی به روسیه، یک قرارداد بلندمدت را با شرکت قطرگاز امضا کرده است و نخستین محموله ال ان جی خود را ۲۸ خردادماه، از آن کشور خریداری کرد.

این کشور اکنون نیازهای گازی خود را به‌طور عمده از شرکت گازپروم روسیه خریداری می‌کند اما ساخت اولین پایانه ال ان جی و خط لوله به نروژ به این کشور کمک خواهد کرد تا در واردات خود تنوع‌سازی کند، همچنان که این کشور تصمیم دارد که به یک هاب معاملاتی گاز طبیعی منطقه‌ای بدل شود.

لهستان پس از دریافت اولین محموله تک فروشی ال ان جی نروژ و خرید ۲۰۶ هزار مترمکعب گاز از شرکت قطر گاز، در هفتم تیر سال جاری میلادی اعلام کرد که در ماه ژوئیه هیچ برنامه‌ای برای خرید ال ان جی ندارد و منتظر فرصت‌های جذاب‌تر در این بازار است. مدیرعامل شرکت ملی نفت الجزایر (سوناتراک) اعلام کرد که این کشور دوره رکود تولید نفت و گاز را پشت سر گذاشته و اکنون زمان افزایش تولید فرارسیده است. براساس همین گزارش، تولید گاز الجزایر از ۱۲۸ میلیارد و ۳۰۰ میلیون مترمکعب در سال ۲۰۱۵ میلادی، به ۱۳۲ میلیارد و ۲۰۰ میلیون مترمکعب در سال جاری میلادی می‌رسد و این مقدار در سال ۲۰۱۴ میلادی ۱۳۰ میلیارد و ۹۰۰ میلیون مترمکعب بوده است.

انفجارهای بی تلفات

طبق گزارش‌ها، در هفته گذشته دو انفجار در حوزه‌های گازی آمریکا روی داد. این انفجار در تأسیسات گازی شرکت «بی پی آماکو» در نزدیکی اتوبان‌های ۹۰ و ۶۳ شهرستان جکسون در ایالت میسیسیپی آمریکا رخ داد و دلیل آن هنوز مشخص نشده است. حادثه دوم در پی برخورد یک اتومبیل با خط لوله گاز در تأسیسات گازی «دی تی بی انرژی» در «میرویندل»، حومه شهر دیترویت واقع در ایالت میشیگان آمریکا روی داد که به دلیل انفجار و آتش‌سوزی، صدها نفر صبح روز شنبه (۱۲ تیرماه) خانه‌های خود را به سرعت تخلیه کردند.

تحولات بازار گاز طی هفته گذشته^۱

افزایش قیمت گاز در بورس آمریکا و انگلیس، افزایش تعداد معاملات گازی و افزایش قیمت

۱. خبرگزاری شانا، دوشنبه ۱۴ تیرماه ۱۳۹۵.

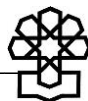
ال ان جی در آسیا از مهمترین عناوین خبری هفته گذشته (پنجم تیر - ۱۱ تیر) بودند. قیمت گاز در بازار بورس نیویورک در هفته گذشته بجز یک کاهش ۱/۳ درصدی (۳/۶ سنت کاهش) در جمعه چهارم تیر (دو دلار و ۶۶ سنت) که به دلیل افزایش غیرمنتظره دمای هوا بود، همواره با رشد روبرو بوده، به طوری که روز دوشنبه هفتم تیر با ۵/۴ سنت افزایش به دو دلار و ۷۲ سنت و در چهارشنبه نهم تیر در پی یک افزایش بی سابقه در سال جاری میلادی به دو دلار و ۹۸ سنت رسید.

قیمت این سوخت در بازار بورس لندن (ان بی پی)، در پی خروج انگلستان از اتحادیه اروپا، برخلاف دیگر کالاهای معاملاتی در بورس‌های گوناگون، افزایش یافت، طوری که قیمت گاز برای تحویل در ماه‌های ژوئیه و آگوست با حدود ۳/۳ درصد رشد روبرو بود.

کمیسیون معاملات آتی آمریکا نیز در جمعه هفته‌ای که گذشت (۱۱ تیر) اعلام کرد که معامله‌گران با توجه به لزوم افزایش قیمت گاز طبیعی به دلیل کاهش تولید و افزایش تقاضا، برای پنجمین هفته پیاپی، به افزایش تعداد سفارش‌های خرید گاز طبیعی در بورس آمریکا روی آوردند.

این کمیسیون روز جمعه (۴ تیرماه) اعلام کرد که معامله‌گران بازار بورس لندن و نیویورک تعداد قراردادهای خرید گاز طبیعی را در هفته منتهی به هشتم تیر، با ۱۲ هزار و ۹۵ مورد افزایش به ۱۰۶ هزار و ۳۰۴ رسانیدند که بیشترین میزان از نوامبر سال ۲۰۱۴ میلادی است.

قیمت ال ان جی در بازار آسیا نیز در هفته‌ای که گذشت (پنج تیر - ۱۱ تیر) به بالاترین میزان خود از ماه فوریه رسید و دلیل آن، افزایش واردات آسیا (واردات ژاپن،

تایوان و چین) و بالا رفتن قیمت این سوخت در انگلستان (در پی برگزیت) بود. قیمت‌های تک‌فروشی این سوخت در آسیا در این بازه زمانی به حدود پنج دلار و ۵۰ سنت در هر میلیون بی تی یو رسید که یک‌سوم بالاتر از پایین‌ترین میزان آن پس از آوریل ۲۰۱۶ میلادی است.

رونق گرفتن بازار ال ان جی قطری‌ها

قطر که بزرگ‌ترین صادرکننده ال ان جی در جهان است به موجب یک قرارداد گازی با آلمان، این سوخت را به مدت هفت سال و نیم به اروپا عرضه خواهد کرد. این کشور همچنین به موجب قراردادی دیگر در ۲۰ سال آینده سالیانه یک میلیون تن ال ان جی به پاکستان صادر می‌کند.

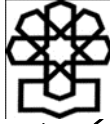
شرکت رأس گاز قطر نیز از سال ۲۰۱۷ میلادی سالیانه دو میلیون تن ال ان جی به فرانسه صادر خواهد کرد.

گزارش سالیانه اوپک در ماه ژوئن سال جاری میلادی نشان داد که تولید گاز قطر در سال گذشته میلادی، با وجود کاهش ذخایر، از ۲/۵ درصد رشد برخوردار بوده است به طوری که میزان آن از ۱۷۴ میلیارد و ۵۶ میلیون و ۷۰۰ هزار مترمکعب در سال ۲۰۱۴ به ۱۷۸ میلیارد و ۴۷۲ میلیون مترمکعب در سال ۲۰۱۵ رسیده است.

بانک ملی قطر پیش‌بینی می‌کند که به دلیل کاهش قیمت نفت، بسیاری از پروژه‌های ال ان جی غیرعملیاتی و بازار این سوخت پاک پس از سال ۲۰۲۰ دچار کمبود عرضه می‌شود.

بنابر گزارش این بانک، افزایش قیمت نفت در گذشته که قراردادهای ال ان جی نیز وابسته به آن است، دلیل آغاز به کار بسیاری از پروژه‌های ال ان جی در جهان بوده است،

و انتظار می‌رود که محصولات این پروژه‌ها در چند سال آینده وارد بازار شود. در نتیجه انتظار می‌رود که تا سال ۲۰۲۰ میلادی بازار به حالت عرضه مازاد باقی بماند، اما از آنجایی که قیمت نفت کاهش یافته است بسیاری از این پروژه‌ها غیرعملیاتی خواهند شد، بدان معنی که سرانجام تقاضا افزایش خواهد یافت و بازار به توازن می‌رسد.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۴۹۲۰

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: هفته‌نامه تحولات انرژی (۱)

نام دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن (گروه انرژی)

تهیه و تدوین: زهرا جعفری

ناظران علمی: هوشنگ محمدی، فریدون اسعدی

متقاضی: کمیسیون انرژی

واژه‌های کلیدی:

۱. نفت و گاز

۲. انرژی‌های تجدیدپذیر

۳. اقتصاد انرژی

۴. ذخایر نامتعارف

تاریخ انتشار: ۱۳۹۵/۴/۲۶